

obsah

ÚVOD

Pojem fotografické kontroly	11
Nezbytnost fotografické kontroly	13
Prostředky fotografické kontroly	13
Postoj „puristy“ k symbolu a kontrole	18
Fotografická cvičení	19

OBLAST FOTOGRAFICKÉ KONTROLY

Kontrola prvního stupně	21
Volba motivu	23
Vlastnosti fotogenické	23
Vlastnosti nefotogenické	24
Kontrola druhého stupně	28
Pojetí motivu	28
Fantazi a zájem	28
Barevně nebo černobíle?	29
Hlediska umělecká	29
Hlediska praktická	32
Ilustrace nebo interpretace?	33
Fyzikální otázky pojetí motivu	35
Odstup	35
Měřítko zobrazení objektu	36
Vzájemné proporce jednotlivých částí obrazu	37
Směr pohledu	41

Kontrola třetího stupně	44
Zobrazení motivu	44
Přístroje a materiál	45
1. Přístroj	45
Přístroj se spřaženým dálkoměrem	46
Zrcadlovky	46
Ateliérový přístroj	46
Formáty přístrojů	47
2. Objektiv	47
Ohnisková vzdálenost	48
Užitečné obrazové pole a obrazový úhel	48
Světelnost objektivu	49
Korekce objektivu	50
3. Clona	51
4. Závěrka	51
5. Zařízení k naklánění roviny negativu	52
6. Barevné filtry	54
7. Polarizační filtry	56
8. Negativní materiál	57
Formát	57
Druh materiálu	61
Gradace	64
Zrnitost	65
9. Negativní vývojky	66
10. Papír	67
Technika snímku	68
11. Volba výřezu	68
12. Zaostření	70
13. Osvit	72
14. Vyvolávání	74
15. Kopírování	75
Aspekty obrazu, které lze kontrolovat	78
Okamžik snímku	78
Psychologický okamžik	79
Osvit a pohyb	80
Volba vhodného okamžiku ve vztahu ke světlu a k počasí	83
Shrnutí a závěr	86

OBRAZOVÁ ČÁST	89
Způsoby zobrazení motivu	90
Rozdíly mezi „viděním“ oka a objektivu	90
„Positivní lží“ kamery	94
Dynamické a statické objekty	104
Objektivní nebo subjektivní způsob vnímání	106
Pojetí motivu	108
Od celku k detailu	108
Detailní snímek teleobjektivem	112
Obraz v obraze	114
Snímek zblízka	116
Volba stanoviště	118
Význam měřítka	122
Zkreslení pravé a nepravé	128
Pozadí	130
Popředí	136
Protiklad blízkých a vzdálených objektů	138
Zarámování motivu	140
Protiklad světlých a tmavých partií	142
Horizont	144
Výzbroj a metody	150
Ateliérový přístroj	152
Přístroj na kinofilm se spřaženým dálkoměrem	154
Jednooká zrcadlovka	156
Letecká kamera	158
Širokoúhlý přístroj	160
Zaostření	162
Volba hloubky ostrosti	162
Vliv clony na hloubku ostrosti	164
Vliv stavitelných částí přístroje na hloubku ostrosti	167
Hloubka ostrosti od popředí až k pozadí	168

Osvit	170
Vztah mezi clonou a dobou osvitu	170
Kumulační schopnost citlivé vrstvy	172
Osvit jako prostředek určení kontrastu	174
Zásahy při kopírování	176
Světlejší nebo tmavší	176
Nadržování	178
Formy fotografického zobrazení	180
Ovládnutí světla	182
Vlastnosti světla	183
Funkce světla	184
Světlo a význam stínu	188
Různé druhy světla	194
Různé směry světla	196
Protisvětlo a silueta	198
Zásady zobrazení struktury povrchu	202
Běžné světlo	206
Působení zdrojů světla	210
Rozzáření	210
Clonová hvězdička	214
Hvězdičky vytvořené mřížkou	216
Objektiv Imagon	218
Světelné skvrny	220
Ostrost a zrnitost negativu	222
Ostrost a retikulace citlivé vrstvy	224
Ostrost a neoostrost	226
Ovlivnění kontrastu	228
– citlivými vrstvami	230
– barevnými filtry	232
– osvětlením	234
– vyjasňováním stínů	236
– negativním vyvoláváním	238
– gradací papíru	240
– záměrnou redukcí odstínů	242

Krása černobílé abstrakce	245
Pseudoreliéf	246
Ovlivnění barev barevnými filtry	248
Barevný kontrast pomocí barevných filtrů	252
Problémy barevné fotografie	255
Volba barvy motivu	256
Volba druhu barevného filmu	258
Volba značky barevného filmu	260
Volba filtru k potlačení barev	261
Volba osvětlení	262
Volba mezi barevnou a černobílou fotografií	266
Barvy obvyklé či nezvyklé	268
Osvit	271
Ovlivnění obrazu polarizačním filtrem	273
Odstranění reflexů polarizačními filtry	274
Zobrazení prostoru	276
1. Perspektiva	276
2. Zmenšování	278
3. Zkracování	279
4. Překrývání	280
5. Umístění objektu v obraze	281
6. Protiklad ostrosti a neostrosti	282
7. Protiklad světlých a tmavých partií	283
Lineární perspektiva	284
Změny prostorového dojmu vlivem naklonitelných částí přístroje	286
Restituce pomocí ateliérového přístroje	288
Restituce pomocí zvětšovacího přístroje	289
Vliv ohniskové vzdálenosti a odstupu přístroje	290
Hluboký nebo mělký prostor?	292
Perspektivní zkreslení	294
Zkreslení jako umělecký výrazový prostředek	298

Čtyři základní druhy perspektivy	302
Složené panoramatické snímky	304
Vytváření „pravdivé“ perspektivy	306
Válcová perspektiva	310
Kulovitá perspektiva	314
Zmenšování	318
Zkracování a zkreslení	320
Překrývání tvarů	322
Protiklad ostrosti a neostrosti	324
Vzdušná perspektiva	326
Zobrazení pohybu	328
1. „Zachycený“ pohyb	328
2. Rozmazání	328
3. Několikanásobný osvit	329
4. Několikanásobné kopírování	329
5. Časový snímek	329
6. Sledování	329
7. Otevřený blesk	330
8. Série snímků	330
9. Kompozice obrazu	330
,,Ustrnulý“ nebo zachycený pohyb	331
Vyjádření pohybu	334
– rozmazáním	334
– sledováním	338
– časovým snímkem	340
– několikanásobným osvitem	342
– překopírováním	344
– sérií snímků	346
– pomocí kompozice	348
Volba okamžiku záběru	350
Psychologický okamžik	352
Roční období a počasí	354
Složky kompozice obrazu	356
Dodatek: Stavba pětinožky	358